

باسمه تعالی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد نور
حوزه معاونت پژوهشی

چهارچوب تنظیم گزارشات طرحهای تحقیقاتی:

رعایت اصول ذیل در تنظیم گزارشهای تحقیقی (دوره ای یا نهایی) سبب یکنواختی در شکل و فرم تمامی گزارشات و مطالعه آسانتر رجوع کنندگان، داوران و بررسی کنندگان خواهد شد.

هرگزارش تحقیقی بایستی مشتمل بر صفحات ذیل باشد:

اولین صفحه:صفحه عنوان

دومین صفحه: بسم ... الرحمن الرحیم

الف تا ... (شماره گذاری با حروف الفبا) : فهرست مطالب

صفحه اول: خلاصه فارسی (شماره صفحه چکیده در صفحه اول نباید دیده شود)

صفحه ۲ تا ... : اصل گزارش در فصل بندی مجزا شامل:

۱- مقدمه ۲- بررسی منابع ۳- مواد و روشها ۴- نتایج ۵- بحث و نتیجه گیری

ادامه شماره گذاری صفحات با اعداد: منابع علمی مورد استفاده

ادامه شماره گذاری صفحات با اعداد: پیوستها (اختیاری) شامل لغات کلیدی، فهرست موضوعی (Index)

ادامه شماره گذاری صفحات با اعداد: خلاصه انگلیسی

۱- صفحه عنوان

صفحه عنوان یا روی جلد شامل ترتیب ذیل است (بصورت وسط چین):

آرم واحد

(براساس فرمت سازمان مرکزی)

عنوان تحقیق:

مجری مسئول : نام و نام خانوادگی محقق

همکار یا همکاران: نام و نام خانوادگی همکار

تاریخ (فقط ذکر ماه و سال مثلاً آبان ماه ۱۳۸۵)

۲- فهرست مطالب

فهرست باید شامل بخشهای زیر باشد:

الف- فهرست مطالب ب- فهرست جداول ج- فهرست نمودارها د- فهرست اشکال

شماره‌گذاری مطالب در فهرستها باید دقیق و از راست به چپ به ترتیب با شماره فصل، شماره بخش و شماره قسمت مشخص گردد مثلاً ۳-۱-۵ نشان دهنده فصل سوم، بخش اول، قسمت پنجم می‌باشد. برای جداول و شکلها فقط اشاره به فصل کافی است، مثلاً جدول ۲-۱۰ یعنی جدول در فصل ۲ و جدول شماره ۱۰ است.

۳- خلاصه فارسی

در این بخش اهمیت پرداختن به موضوع، هدف، روش، نتایج و نتیجه گیری کلی می بایست ذکر شود وحتی‌الامکان از ۲۰۰ کلمه بیشتر نباشد.

۴- اصل گزارش

اصل گزارش در فصل بندی مجزا با شماره فصول از ۱ تا ۵ به شرح زیر می بایست تفکیک شود.

الف- مقدمه(فصل یک)

ب- بررسی منابع(فصل دو)

ج- مواد و روشها(فصل سه)

د- نتایج(فصل چهار)

ذ- بحث و نتیجه گیری(فصل پنج)

الف- مقدمه: این فصل به نوعی پی‌ریزی اساس و بنیاد تحقیق است و سهم عمده‌ای در تبیین پژوهش دارد. مطالعه کننده پس از بررسی این فصل باید به هدف و مقصود پژوهش پی ببرد. مقدمه می بایست شامل بخشهای ذیل باشد:

۱- زمینه کلی موضوع طرح پژوهشی: باید روشن و مختصر بیان شود(تعریف مسئله یا فرضیه).

۲- تاریخچه مقدماتی از موضوع.

۳- اهمیت انجام طرح و دلایل آن: باید مفید و کاربردی بودن طرح را توجیه نماید.

۴- هدف از پژوهش: باید بطور شفاف بیان شود.

ارائه بخشهای فوق سبب آشنایی کلی با محتوای گزارش تحقیق خواهد شد. در صورتی که لازم باشد روابط بین متغیرها بیان شود، فرضیه پژوهش یا فرضیه‌های آن می بایست بصورت جمله‌های روشن، شفاف و جهت‌دار به گونه‌ای که بتوان یک متغیر را با استفاده از دیگری پیش بینی کرد بیان شوند.

اگر واژه یا اصطلاحی وجود دارند که در طول تحقیق و تهیه گزارش تحقیق از آنها استفاده شده است می بایست حتماً در بخش مقدمه تعریف شوند.

ب- بررسی منابع: در این بخش می بایست شباهت در عنوان، فرضیات، روشهای آماری، ابزارهای اندازه گیری، جامعه و نمونه های مورد بررسی، تجزیه و تحلیل نتایج مورد توجه قرار گیرد و در راستای برقراری ارتباط با موضوع تحقیق در گزارش وارد گردد. هرچه این بررسی دقیق تر باشد اهمیت فرضیه های پژوهش بیشتر خواهد شد.

ج- مواد و روشها: این بخش شامل روش انجام پژوهش به شرح ذیل است:

- ۱- تعریف دقیق جامعه آماری در نمونه های مورد مطالعه صورت پذیرد.
- ۲- حجم نمونه ها دقیقاً بیان شود.
- ۳- روش نمونه برداری بطور کامل و شفاف ذکر گردد.
- ۴- تمام روشهای بکار گرفته شده برای بدست آوردن اطلاعات در طول اجرای پژوهش بیان شود.
- ۵- ذکر نام تمام ابزارها و دستگاههای اندازه گیری در هر مرحله و خصوصیات دستگاهها و برحسب مورد، ذکر نحوه انجام کار با دستگاه ضروریست.
- ۶- لیستی از تمام مواد مورد استفاده و در صورتیکه محقق عیناً از روشهای محققان قبلی یا روشهای مرجع استفاده کرده است می بایست حتماً مرجع و منبع قید گردد.

تذکره I: در این بخش در صورتیکه تغییری در روشهای سایر محققان اعمال نموده است می بایست محاسن و معایب آنرا توضیح دهد.

تذکره II: در صورت استفاده عینی از روش سایر محققان یا روشهای مرجع لازم به ذکر جزئیات نیست و کافی است بطور کلی به روش اشاره گردد.

د- نتایج

نتایج پژوهش به چند شکل قابل ارائه هستند:

- ۱- نوشتاری
- ۲- جدول و نمودار
- ۳- اشکال

در این بخش بایستی به نکات زیر توجه شود:

- ۱- نتایج باید به شکل روشن و قابل درک ارائه، و نبایستی بحث و تفسیر شوند.
- ۲- به ذکر داده های اساسی (و نه جزئیات) می بایست اکتفا شود.
- ۳- هر شکل یا جدول باید جداگانه ترسیم و دارای عنوان مشخص باشد.
- ۴- جداول یا اشکال نبایستی به شکل نوشتاری توضیح داده شوند.
- ۵- عنوان جداول و اشکال، کوتاه و واضح باشد طوری که خواننده از مراجعه به متن بی نیاز شود.
- ۶- عنوان جداول در بالای آنها و عنوان اشکال و نمودارها در پائین آنها تایپ شود.
- ۷- داخل متن جداول نبایستی خطوط افقی و عمودی کشیده شود.
- ۸- هرستون جدول بایستی دارای عنوان و واحد مربوط به خود باشد مگر اینکه تمام ستونها دارای واحد یکسان باشند.
- ۹- نتایج بررسیهای آماری باید به روش علمی در جداول منعکس شود و در صورت بروز اختلاف معنی دار در نتایج در سطح ۵ و ۱ درصد می بایست این مهم بصورت یک یا دو ستاره کوچک در جدول نشان داده شود و در صورتیکه اختلاف معنی دار نباشد با علامت n.s مشخص گردد.

۵- **بحث و تفسیر نتایج** : این بخش مهمترین معیار در رد یا قبول تحقیق توسط داوران است. بنابراین محقق باید نهایت دقت را در تنظیم این بخش اعمال نماید.

در این بخش می بایست:

- ۱- نتایج ارائه شده مورد تجزیه و تحلیل و تفسیر قرار گیرند و بدین منظور می بایست با نتایج سایر محققان در راستای موضوع موردنظر مقایسه گردند و موارد اتفاظنظر یا اختلافنظر نتایج تحقیق با نتایج سایر محققان مورد بررسی قرار گیرد.
- ۲- تجزیه و تحلیل نتایج می بایست در راستای هدف ارائه شده در بخش مقدمه باشد.
- ۳- محقق در این بخش می بایست توجه خواننده را به موضوع اصلی تحقیق، فرضیه‌های مطرح شده در مقدمه و نتایج بدست آمده در فصل نتایج معطوف نماید.
- ۴- در این بخش می بایست بین عوامل تأثیرگذار در تحقیق یا خلاءهای مشاهده شده در روابط بین عوامل و متغیرها و نیز زمینه‌هایی که نیاز به تحقیق بیشتر دارند حتماً اشاره شود.
- ۵- به کاربردهای تئوری و عملی نتایج اشاره و نتیجه‌گیری نهایی بطور شفاف بیان شود.

۵- فهرست منابع:

منابع و مراجع بایستی به ترتیب حروف الفبا، نام خانوادگی نویسنده و در دو بخش فارسی و غیرفارسی بیان شوند.

نحوه ارائه منبع به ترتیب ذیل است:

- ۱- نام خانوادگی و نام مؤلف اول (مؤلفین بعدی ابتدا نام و سپس نام خانوادگی می آید.) نام هر مؤلف از مؤلف دیگر با یک ویرگول جدا می شوند.
- ۲- سال انتشار (سال انتشار از عنوان مقاله با یک نقطه جدا می شود).
- ۳- عنوان مقاله
- ۴- نام نشریه (اگر از کتاب به عنوان مرجع استفاده شده است، نام کتاب و شماره چاپ آن قید شود).
- ۵- شماره جلد (برای کتاب، نام ناشر آن قید شود).
- ۶- صفحات از صفحه... تا ... (برای کتاب تعداد صفحات آن قید شود).

مثال:

ملکزاده، فریدون. ۱۳۸۶. بررسی مقاومت دارویی باکترهای مهم بیماریزا، مجله علوم پایه دانشگاه الزهراء، ۲۳(۲): ۲۳-۲۵.

2-Elemer .D.E. 2006. Response of Bermudagrass to Salinity. Agronomy Journal 67:678-681.

تذکره I: شماره گذاری منابع از منابع فارسی شروع و سپس برای منابع خارجی ادامه می یابد.

تذکره II:

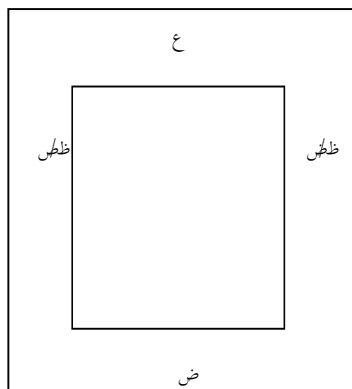
الف: اگر از یک نویسنده بیش از یک مقاله مورد استفاده قرار گیرد باید مقالات وی برحسب زمان شماره گذاری گردد که معمولاً از قدیم به جدید است.

ب: در صورتیکه از یک نویسنده بیش از یک مقاله در یک سال استفاده شود با گذاشتن حروف a,b,c در جلوی سال انتشار می بایست آنها را در متن ذکر نمود.

ج: در صورتیکه یک نویسنده دارای مقالات مستقل و مشترک باشد ابتدا مقالات مستقل وی و سپس مقالات مشترک او بترتیب حروف الفبای نام فامیل نفرات بعدی و سال انتشار شماره گذاری می‌گردد.

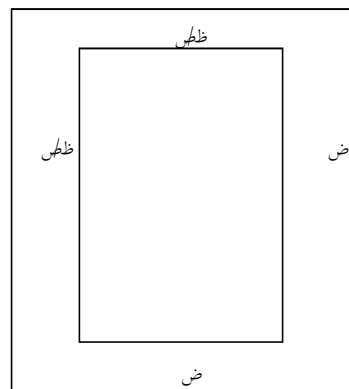
تایپ گزارشات:

۱- حاشیه گذاری می‌بایست بترتیب زیر و با رعایت فاصله ۱/۵ سانتی متری بین خطوط روی صفحه انجام شود.

صفحه اول هر فصل

(۱)

صفحات بعدی

(۲)

۲- حتی‌الامکان از بکارگیری واژه‌های خارجی پرهیز نموده و آنها را می‌بایست به زبان فارسی نوشته و معادل انگلیسی واژه را بصورت زیرنویس تایپ نمود. بهتر است زیرنویسها در هر صفحه بطور جداگانه شماره گذاری شوند.

۳- مشخصات قلم های تایپ

Font	Size	عنوان ها
Lotus	14	متن اصلی
Lotus	12	چکیده فارسی
Lotus	16(Bold)	سرعنوانها در صفحات
Lotus	11	متن جداول و شکلها
Lotus	12	عناوین جداول و شکلها
Time New Roman	14(Bold)	عنوان تحقیق در چکیده انگلیسی
Time New Roman	12	متن چکیده انگلیسی و رفرنسهای انگلیسی